

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

รายวิชา ภาษาไทย ๔ ท๒๒๑๐๑
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕
เวลา ๘ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

๑.๑ มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

๑.๒ ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท ๕.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน
พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ท ๕.๑ ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

๒. สาระสำคัญ

โคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง เป็นโคลงภาพที่บรรยายเหตุการณ์อันสำคัญทางประวัติศาสตร์ซึ่ง
แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญของพระสุริโยทัยที่ยอมเสียสละชีวิตเพื่อปกป้องแผ่นดิน

โคลงภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต บรรยายให้เห็นถึงการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ความจงรัก
ภักดี ความซื่อสัตย์ และการรักษาไว้ซึ่งเกียรติของพระมหากษัตริย์และของตนเองที่พึงกระทำ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

- บอกเหตุการณ์หรือเรื่องย่อจากวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ได้

๓.๒ ด้านทักษะกระบวนการ

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

- ทักษะการตีความ

- ทักษะการสรุปย่อ

- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๓.๓ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- ซื่อสัตย์สุจริต

- มีวินัย

- ใฝ่เรียนรู้

- มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ - ๒ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ขั้นนำ

๑. นักเรียนตอบคำถามครูว่า นักเรียนรู้จักพระสุริโยทัยหรือไม่ เพื่อทราบความรู้พื้นฐานของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนต่อไป (ถ้านักเรียนตอบไม่ได้ หรือมีนักเรียนบางส่วนไม่รู้จัก ครูอาจจะต้องเล่าเรื่องย่อของพระสุริโยทัยให้นักเรียนฟัง เพื่อจะได้สอนเนื้อหาได้เข้าใจถูกต้องตรงกัน)

๒. นักเรียนฟังครูอธิบายเรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักเกี่ยวกับความเป็นมา ประวัติผู้แต่งและเนื้อเรื่องโดยสังเขป

ขั้นสอน

๑. นักเรียนฟังครูอธิบายเรื่องโคลงประกอบภาพที่ ๑๐ ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้างโดยครูอธิบายว่า ภาพดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเหตุการณ์มีคำบรรยายภาพประกอบ (ภาพที่ได้รางวัลมีทั้งหมด ๑๘ อันต์โดยโคลงภาพที่นักเรียนจะได้เรียนนี้เป็นโคลงภาพที่ได้รับรางวัลที่ ๓ ผู้เขียนภาพคือสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ภายหลังดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ซึ่งภาพนี้ได้รางวัลลูกปัดเงิน๑ชิ้น ๓๐ บาท)

๒. นักเรียนชมภาพยนตร์เรื่องสุริโยทัย (ครูอาจเลือกเปิดภาพยนตร์บางช่วงบางตอนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนตามความเหมาะสม) เมื่อดูภาพยนตร์จบแล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อเรื่องและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับพระสุริโยทัย

ขั้นสรุป

นักเรียนสรุปเนื้อเรื่องคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการชมภาพยนตร์และอ่านโคลงประกอบภาพที่ ๑๐ ภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้างเป็นการบ้านเพื่อเตรียมเรียนในชั่วโมงถัดไป

ชั่วโมงที่ ๓ - ๔ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง (ต่อ)

ขั้นนำ

๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอธิบายโคลงประกอบภาพที่ ๑๐ ว่าเป็นเรื่องราวสำคัญทางประวัติศาสตร์และเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ทั้งหมดโดยครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในโคลงภาพและลักษณะของพระสุริโยทัย

๒. นักเรียนฟังครูอธิบายความรู้เรื่องการทำสงครามในสมัยโบราณและลักษณะของช้างศึกกว่าเป็นอย่างไรเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนเป็นกลุ่มกลุ่มละ ๕ - ๖ คน คละกันตามความสามารถแล้วครูแจกกระดาษที่มีโคลงแต่ละบทให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจากนั้นครูจับเวลาว่ากลุ่มใดสามารถต่อโคลงแต่ละบทได้ถูกต้องและรวดเร็วที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

๒. นักเรียนทำใบงาน เรื่อง เติมคำให้เต็มความโดยให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบใบงานเพื่อเป็นการทบทวนความรู้และให้นักเรียนฝึกท่องบทอาขยาน

๓. นักเรียนร่วมกันฝึกท่องบทอาขยาน โดยครูกำหนดเวลาให้ ๓๐ นาที เพื่อฝึกปฏิบัติจากนั้นครูให้อาสาสมัครนักเรียนท่องบทอาขยานให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน

๔. นักเรียนตอบคำถามจากครูว่า โคลงที่ท่องนั้นนักเรียนเข้าใจและแปลความได้หรือไม่ โดยครูสุ่มเรียกนักเรียน ๒ – ๓ คนออกมาแปลความให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ

๕. นักเรียนฟังครูอธิบายความหมายของคำศัพท์และเนื้อเรื่องอีกครั้งหนึ่งจากนั้นครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมช่วยกันทำใบงาน เรื่องเรียงร้อยเป็นความโดยให้นักเรียนถอดคำประพันธ์ที่กำหนด

๖. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยคำตอบของใบงาน แล้วครูอธิบายความรู้เรื่องคุณค่าด้านเนื้อหาและคุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับบทบาทของพระสุริโยทัย โดยยกตัวอย่างจากโคลงที่แสดงให้เห็นบทบาทของพระสุริโยทัย ได้แก่

นงคราญองค์เอกแก้ว	กระษัตริย์
มานมนัสกัตเวที	ยิ่งล้ำ
เกรงพระราชสามี	มลายพระ ชนม์เฮย
ขับเค้นทรเช่นค้ำ	สะอึกสึดสกร

จากโคลงบทดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพระสุริโยทัยนั้นมีความกตัญญูกตเวทีทั้งต่อพระสวามีและแผ่นดิน มีความกล้าหาญและยอมเสียสละชีวิตเพื่อปกป้องบ้านเมือง

๗. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่องว่า “การที่พระสุริโยทัยฉลองพระองค์เป็นพระมหาอุปราชา เป็นสิ่งที่พึงกระทำหรือไม่” และสมมติว่าถ้านักเรียนเป็นบุคคลเหล่านี้ที่ร่วมทำสงครามนักเรียนจะรู้สึกเช่นใดโดยสมมติให้นักเรียนเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

- ๑) พระมหาจักรพรรดิ
- ๒) พระเจ้าแปร
- ๓) พระราชโอรส
- ๔) ทหารที่ร่วมรบ

จากนั้น ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๔ – ๕ คน ออกมาที่หน้าชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นจากตัวอย่างโคลงที่เกี่ยวกับคุณค่าทางวรรณศิลป์ของโคลงภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่องโคลงประกอบภาพที่ ๑๐ ภาพ พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

ชั่วโมงที่ ๕ - ๖ พันท้ายนรสิงห์ถวายเป็นชีวิต

ขั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนความรู้เรื่อง โคลงประกอบภาพที่ ๑๐ ภาพพระสุริโยทัยขาดคอช้าง ที่ได้เรียนมา แล้วครูอธิบาย เรื่อง ลักษณะคาประพันธ์ประเภทโคลง และวิธีการแต่งโคลง เพื่อให้นักเรียนฝึกแต่งโคลงสำหรับบรรยายภาพ

ขั้นสอน

๑. นักเรียนฟังเพลง “น้ำตาแสงใต้” แล้วครูถามนักเรียนว่า เพลงที่ได้ฟังมาจากเรื่องใด ซึ่งเพลงน้ำตาแสงใต้ เป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ในเรื่องพันท้ายนรสิงห์

๒. นักเรียนตอบคำถามต่ออีกว่า เมื่อนักเรียนฟังเพลงจบแล้ว นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร และมีความรู้สึกใดแฝงอยู่ในเพลงบ้าง

๓. นักเรียนตอบคำถามจากครูว่า นักเรียนมีความรู้เรื่องพันท้ายนรสิงห์มากน้อยเพียงใด จากนั้นครูอธิบายเกี่ยวกับประวัติโดยสังเขปของเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ โดยแจกใบความรู้ประกอบ

๔. นักเรียนดูวิดีโอเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ (ครูอาจเลือกเปิดบางช่วงบางตอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนตามความเหมาะสม) เมื่อดูจบแล้ว ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเรื่องย่อ และตอนที่ตนเองประทับใจลงในสมุด ทำเป็นการบ้าน

ขั้นสรุป

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านโคลงประกอบภาพที่ ๕๖ ภาพ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิตเพื่อเรียนในชั่วโมงถัดไป

ชั่วโมงที่ ๗ - ๘ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต (ต่อ)

ขั้นนำ

นักเรียนตอบคำถามว่า ตอนใดของเรื่องพันท้ายนรสิงห์ที่นักเรียนประทับใจและตรงกับโคลงภาพ ที่อ่านหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงประทับใจตอนนั้นเพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้อง

ขั้นสอน

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ ๕ - ๖ คน คละกันตามความสามารถและให้ช่วยกันทำใบงาน เรื่อง ถอดโคลงเป็นความ โดยให้ถอดคำประพันธ์ตามที่ครูกำหนดครูอธิบายความหมายของคำศัพท์จากนั้นครูอธิบายโคลงแต่ละบทให้นักเรียนฟังเพื่อเป็นการทบทวนความรู้อีกครั้งหนึ่ง

๒. นักเรียนฟังครูอธิบายเรื่องโคลงประกอบภาพที่ ๕๖ ภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต (โคลงภาพที่ได้รับรางวัลที่ ๑๑ ผู้เขียนคือนายทอง ภายหลังได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระวรรณवादวิจิตร รางวัลที่ได้ลูกปิ่น ๑ ลูกเงิน ๕๕ บาท) ว่าเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ที่เป็นเหตุการณ์สำคัญแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องพันท้ายนรสิงห์ในหัวข้อต่อไปนี้

๑) เนื้อเรื่อง

๒) คุณค่าด้านวรรณศิลป์

๓) ลักษณะนิสัยของบุคคลในเรื่อง

๔) ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง

๕) ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่อย่างไร

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันแล้วครูสุ่มเรียกนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการอภิปรายที่หน้าชั้นเรียน

๕. นักเรียนจับคู่กันฝึกท่องบทอาขยานจาก เรื่อง โคลงภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ในหนังสือเรียน โดยให้นักเรียนผลัดกันให้คำแนะนำเพื่อนที่ยังอ่านออกเสียงไม่ชัดเจนหรือแบ่งวรรคตอนในการอ่านไม่เหมาะสม

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงาน เรื่อง วาดภาพบรรยายโคลงโดยให้วาดภาพและเขียนโคลงบรรยายภาพมาจำนวน ๔ บท ตามที่นักเรียนสนใจแล้วให้แต่ละกลุ่มเตรียมออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียนในชั่วโมงถัดไปโดยนักเรียนแต่ละกลุ่มต้องเล่าเรื่องของเหตุการณ์ทั้งหมด และบรรยายถึงภาพที่นำมาวาดว่าเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ตอนใดของเรื่อง

ขั้นสรุป

ทดสอบเก็บคะแนนท้ายบทเรียน

๕. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- วิดีโอภาพยนตร์เรื่อง สุริโยทัย
- เพลง น้ำตาแสงใต้
- ใบงานเรื่อง เต็มคำให้เต็มความ
- ใบงานเรื่อง เรียงร้อยเป็นความ
- ใบงานเรื่อง ถอดโคลงเป็นความ
- วิดีโอเรื่อง พันท้ายนรสิงห์
- ใบงานเรื่อง วาดภาพบรรยายโคลง
- ใบความรู้เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดารและประวัติโดยสังเขปเรื่องพันท้ายนรสิงห์

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุดและเว็บไซต์ออนไลน์

๖. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ชิ้นงานหรือภาระงาน	เครื่องมือวัด	วิธีการวัด	เกณฑ์การผ่าน
ใบงาน	ใบงาน	ตรวจใบงาน	ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป
แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	ตรวจแบบทดสอบ	ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ตรวจผลงาน	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

๗. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ : โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

มาตรฐาน / ตัวชี้วัด	๔ ดีมาก		๓ ดี		๒ พอใช้		๑ ควรปรับปรุง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ท ๕.๑ ม.๒/๑								
ท ๕.๑ ม.๒/๒								
ท ๕.๑ ม.๒/๓								

สรุปโดยภาพรวม

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๒/๑ นักเรียนมีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....ที่ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ๓ ขึ้นไป ซึ่ง.....กว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ.....มีนักเรียนจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....ที่ได้ระดับคุณภาพต่ำกว่า ๒

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๒/๒ นักเรียนมีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....ที่ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ๓ ขึ้นไป ซึ่ง.....กว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ.....มีนักเรียนจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....ที่ได้ระดับคุณภาพต่ำกว่า ๒

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ม.๒/๓ นักเรียนมีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....ที่ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ๓ ขึ้นไป ซึ่ง.....กว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ.....มีนักเรียนจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....ที่ได้ระดับคุณภาพต่ำกว่า ๒

หมายเหตุ ระดับคุณภาพ ๓ เกณฑ์กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๖๕

ปัญหา/อุปสรรค/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาววิภา ชัยนา)

ตำแหน่ง ครู

ความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน

- ☐ มีองค์ประกอบครบถ้วน ครอบคลุมและสอดคล้องสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล
- ☐ จุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน มุ่งให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ☐ เนื้อหาสาระส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนตรงตามตัวชี้วัด จุดประสงค์ และเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด
- ☐ กิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ เหมาะสมกับวัย และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตได้จริง
- ☐ การวัดผลและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีการประเมินผลอย่างหลากหลาย สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงและวางแผนกิจกรรมในครั้งต่อไป

เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่

- ☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง ดังนี้

.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายประกาศิต อนุกุล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านสันจำปา

ภาคผนวก

เกณฑ์การประเมินการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคล

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	มีความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ	มีความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายค่อนข้างสม่ำเสมอ	ส่วนใหญ่ไม่มีความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ไม่มีความความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
๒. ความตั้งใจและสนใจเรียน	ความตั้งใจและสนใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ	ความตั้งใจและสนใจเรียนค่อนข้างสม่ำเสมอ	ส่วนใหญ่ไม่มีความตั้งใจและสนใจเรียน	ไม่มีความตั้งใจและสนใจเรียน
๓. การตรงต่อเวลา	ตรงต่อเวลาอย่างสม่ำเสมอ	ตรงเวลาค่อนข้างสม่ำเสมอ	ส่วนใหญ่ไม่ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา ๒-๓ ครั้ง
๔. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลเป็นส่วนใหญ่	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลเป็นในบางครั้ง	แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผลหรือไม่แสดงความคิดเห็น
๕. การเคารพ เชื่อฟัง และให้เกียรติครูผู้สอน รวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น	เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติครูผู้สอน รวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ	๕. เคารพเชื่อฟัง และให้เกียรติครูผู้สอน รวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่นค่อนข้างสม่ำเสมอ	๕. เคารพเชื่อฟัง และให้เกียรติครูผู้สอน รวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่นในบางครั้ง	๕. ไม่เคารพเชื่อฟัง และให้เกียรติครูผู้สอน รวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนระหว่าง	๓๔ - ๔๐	=	ดีมาก
	๒๗ - ๓๓	=	ดี
	๒๐ - ๒๖	=	พอใช้
	๐ - ๑๙	=	ปรับปรุง

ประวัติโดยสังเขปเรื่องพันท้ายนรสิงห์

สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ (ในสมัยพระเจ้าเสือครองราชย์พ.ศ. ๒๒๔๖-๒๒๕๑) ประพาสปากน้ำสาครบุรี (ปัจจุบันคือจังหวัดสมุทรสาคร) เพื่อทรงเบ็ดด้วยเรือพระที่นั่งเอกไชยมีพันท้ายนรสิงห์เป็นนายท้ายเรือเมื่อเรือพระที่นั่งไปถึงตำบลโคกขามคลองมีความคดเคี้ยวและกระแสน้ำเชี่ยวมาก พันท้ายนรสิงห์พยายามค้ำท้ายเรือพระที่นั่งอย่างระมัดระวังแต่ไม่สามารถบังคับเรือได้ทำให้หัวโขนเรือพระที่นั่งชนกิ่งไม้ใหญ่จนหักตกลงไปในน้ำ

ความผิดครั้งนี้มีโทษถึงประหารชีวิตตามโบราณราชประเพณีซึ่งกำหนดว่าถ้าผู้ใดถือท้ายเรือพระที่นั่งให้หัวเรือพระที่นั่งหักผู้นั้นให้ตัดศีรษะเสียพันท้ายนรสิงห์จึงกราบทูลพระกรุณาน้อมรับโทษตามพระราชประเพณีสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ ทรงพิจารณาเห็นว่าอุบัติเหตุครั้งนี้เป็นเหตุสุดวิสัยไม่ใช่ความประมาทจึงพระราชทานอภัยโทษให้แก่พันท้ายนรสิงห์กราบบังคมทูลยืนยันขอให้ตัดศีรษะตนเพื่อรักษาขนบธรรมเนียมในพระราชกำหนดกฎหมายและเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้อื่นใครหาติเตียนพระเจ้าอยู่หัวได้ว่าทรงละเลยพระราชกำหนดของแผ่นดินอีกทั้งเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างสืบไปพระองค์จึงโปรดให้ฝายทั้งปวงปั้นมูลดินเป็นรูปพันท้ายนรสิงห์แล้วให้ตัดศีรษะรูปดินนั้นเพื่อเป็นการทดแทนกันแต่พันท้ายนรสิงห์ยังบังคมกราบทูลยืนยันขอให้ประหารตนแต่ตามเกร็ดเล่าว่าเหตุที่พันท้ายนรสิงห์ให้โขนเรือชนกิ่งนั้นเพราะพันท้ายนรสิงห์ทราบว่าจะมีพวกกบฏมาดักท้าวร้ายพระเจ้าเสือจึงจำเป็นต้องทำให้โขนเรือหักเพื่อมิให้ไปถึงจุดที่กบฏวางแผนเอาไว้

ถึงแม้สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ ทรงอาลัยและรักน้าใจพันท้ายนรสิงห์เพียงใดก็ต้องปฏิบัติตามพระราชกำหนดจึงสั่งให้เพชรฆาตประหารพันท้ายนรสิงห์แล้วโปรดให้ตั้งศาลสูงประมาณเพียงตานำศีรษะพันท้ายนรสิงห์กับหัวเรือพระที่นั่งเอกไชยซึ่งหักนั้นขึ้นพลีกรรมไว้ด้วยกันบนศาลแล้วทรงพระราชดำริว่าคลองโคกขามคดเคี้ยวนี้ไม่สะดวกต่อการเดินเรือบางครั้งชาวเมืองต้องเดินเรืออ้อมเป็นที่ลาบากยิ่งสมควรจะขุดลัดตัดตรงเมื่อขุดเสร็จจึงได้รับพระราชทานนามว่า “คลองสนามไชย” ต่อมาเปลี่ยนเป็น “คลองมหาชัย” ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพันท้ายนรสิงห์ข้าหลวงเดิมซึ่งเป็นคน

แบบทดสอบ

เรื่อง การสร้างคำสมาส ชนิดของประโยค

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง และโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. คำในข้อใดไม่มีวิธีการสร้างคำเหมือนกันทุกคำ
 - ก. ดีชั่ว หมอพัน ตกใจ
 - ข. เรียงเบอร์ ข้าวต้ม ที่นอน
 - ค. จิตแพทย์ ราชการ วาฬศิลป์
 - ง. เสื่อสาด บ้านเรือน ห้างไกล
๒. คำสมาสได้แก่คำใด
 - ก. ผลไม้ ข. เทพเจ้า
 - ค. สุนทรพจน์ ง. สรรพสินค้า
๓. ข้อใด **ไม่ใช่** คำสมาสที่ไม่มีสนธิ
 - ก. หิมาลัย ข. วิทยาลัย
 - ค. ธันวาคม ง. พสกนิกร
๔. ข้อใด **ไม่ใช่** หลักสังเกตคำไทยที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต
 - ก. เป็นคำที่มีอักษรควบ
 - ข. เป็นคำที่มีหลายพยางค์
 - ค. เป็นคำที่ปรากฏรูปวรรณยุกต์กำกับ
 - ง. เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ ฎ ฒ ณ ฯลฯ
๕. คำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต ไทยเรานำมาใช้ในด้านใดน้อยที่สุด
 - ก. ศาสนา
 - ข. การค้าพาณิช
 - ค. วัฒนธรรมประเพณี
 - ง. วรรณคดีและวรรณกรรม
๖. ครูให้ยกตัวอย่างคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต เด็กหญิงเหมียวยกตัวอย่างคำว่า ปรัชญา การที่เด็กหญิงเหมียวยกตัวอย่างคำนี้ แสดงว่าเด็กหญิงเหมียวใช้หลักสังเกตคำบาลี-สันสกฤตข้อใด
 - ก. เป็นคำหลายพยางค์
 - ข. เป็นคำที่มีอักษรควบ
 - ค. เป็นคำที่สร้างโดยวิธีสมาส
 - ง. เป็นคำที่นำมาใช้ในวรรณคดี
๗. การอ่านออกเสียงให้ไพเราะ มีกลวิธีอย่างไร
 - ก. อ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธี
 - ข. อ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามลักษณะของงานเขียน
 - ค. อ่านออกเสียงโดยเน้นอารมณ์ความรู้สึกเพื่อสื่อไปยังผู้ฟัง
 - ง. อ่านออกเสียงถูกต้องชัดเจน สอดแทรกอารมณ์ตามลักษณะของเรื่องที่อ่าน
๘. การกวาดสายตาในขณะที่อ่านเป็นผลดีอย่างไร
 - ก. เข้าใจเรื่องที่อ่าน
 - ข. อ่านหนังสือได้รวดเร็ว
 - ค. จับใจความสำคัญได้ถูกต้อง
 - ง. คาดเดาเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านล่วงหน้าได้

๙. ถ้านักเรียนต้องการฝึกใช้เสียงในการอ่านออกเสียง จะต้องฝึกอย่างไร

- ก. ฝึกใช้เสียงให้มีพลัง มีน้ำหนัก
- ข. ฝึกใช้เสียงแบบต่างๆ ให้น่าสนใจ
- ค. ฝึกใช้เสียงให้มีความนุ่มนวล ไพเราะ
- ง. ฝึกใช้เสียงให้สามารถกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกผู้ฟัง

๑๐. การกระทำใดเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในการอ่าน

- ก. การส่งเสียงดังในห้องสมุด
- ข. การไม่เก็บหนังสือที่อ่านแล้วในจุดที่กำหนด
- ค. การอ่านหนังสือของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ง. การคัดลอกข้อความจากหนังสือในร้านขายหนังสือ

๑๑. การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วต้องใช้น้ำเสียงและจังหวะ

ในการอ่านอย่างไร

- ก. เน้นเสียงสูงต่ำให้น่าสนใจ
- ข. ให้เป็นไปเหมือนกับการพูดตามปกติ
- ค. ให้มีความถูกต้องตามแบบแผนไวยากรณ์
- ง. ให้มีความแตกต่างไปตามอารมณ์ของผู้อ่าน

๑๒. การฝึกอ่านบทร้อยกรองเรื่องใดมีความสำคัญมากที่สุด

- ก. อักษรวิธี
- ข. วรรคตอน
- ค. การเอื้อนเสียง
- ง. ทำนองลีลา ลักษณะคำประพันธ์

๑๓. การปรับระดับเสียงที่สูงหรือต่ำเกินไปให้พอดีกับระดับเสียงของตน เรียกว่าอย่างไร

- ก. การรวบคำ ข. การครั้นเสียง
- ค. การหลบเสียง ง. การทอดเสียง

๑๔. ข้อใดกล่าวถึงที่มาของโคลงภาพพระราชพงศาวดารได้ถูกต้อง

- ก. เป็นการเชิดชูช่างเขียนที่มีฝีมือ
- ข. เป็นการหาทุนบำรุงงานทางด้านจิตรกรรมและสถาปัตยกรรม

ค. เป็นพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ง. เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระ

จุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว

๑๕. รูปภาพเรื่องราวพระราชพงศาวดารที่ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นมีจำนวนกี่ภาพ และมีจำนวนโคลงเท่าใด

- ก. ๘๐ ภาพ ๓๗๐ บท ข. ๙๒ ภาพ ๓๗๖ บท
- ค. ๙๕ ภาพ ๓๘๒ บท ง. ๑๐๒ ภาพ ๓๙๖ บท

๑๖. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของพงศาวดาร

- ก. เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ของประเทศชาติ
- ข. เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ของพระมหากษัตริย์
- ค. เป็นบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชประวัติของพระมหากษัตริย์
- ง. เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ของพระราชกรณียกิจของ

พระมหากษัตริย์

พระมหากษัตริย์

๑๗. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพได้ถูกต้อง

- ก. เป็นคำประพันธ์ที่บังคับเอกโทในแต่ละวรรค
- ข. เป็นคำประพันธ์ที่บังคับเอกโทสโทโทส
- ค. เป็นคำประพันธ์ที่มีวรรคหน้า ๕ คำวรรคหลัง ๔ คำ
- ง. เป็นคำประพันธ์ที่เน้นการสัมผัสอักษรเป็นหลัก

๑๘. ผู้ใดเป็นผู้เขียนภาพที่ ๑๐

- ก. นายทอง (หลวงวรรณवादวิจิตร)
- ข. หลวงสุวรรณสิทธิ (พระยาจินดารังสรรค์)
- ค. สมเด็จพระบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- ง. พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นสวัสดิวัดนวิศิษฎ์

๑๙. ปัจจุบันโคลงภาพพระราชพงศาวดารภาพที่ ๑๐ และภาพที่ ๕๖ ประดับอยู่ที่ใด

- ก. พระบรมมหาราชวัง ข. พระที่นั่งวโรภาษพิมาน
- ค. พระที่นั่งวิมานเมฆ ง. พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

๒๐.

สรรเพชญ์ที่แปดเจ้า	อยุธยา
เสด็จประพาสทรงปลา	ปากน้ำ
ล่องเรือเอกไชยมา	ถึงโคกขามพ่อ
คลองคดโขนเรือค้า	ขัดไม้หักสลาย

จากคำประพันธ์ข้างต้น “สรรเพชญ์ที่แปดเจ้า”
หมายถึงใคร

- ก. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ข. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
- ค. สมเด็จพระเจ้าเสือ
- ง. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

เฉลย

๑. ค	๒. ค	๓. ง	๔. ค	๕. ข
๖. ข	๗. ง	๘. ข	๙. ก	๑๐. ค
๑๑. ข	๑๒. ค	๑๓. ง	๑๔. ค	๑๕. ข
๑๖. ก	๑๗. ก	๑๘. ค	๑๙. ข	๒๐. ค